T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/530
KARAR NO : 2025/9
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: Davacının Halk Eğitim Merkezinde usta öğretici olarak çalışırken iş akdinin feshi nedeniyle, İş Kanunu'ndan kaynaklanan kıdem tazminatının ödenmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. Ş.
Vekilleri : Av. S. K. - Av. T. Ö.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. M. S.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 01/08/2002 - 14/04/2020 tarihleri arasında Çorum ili, İskilip ilçesi, Metin Alkan Halk Eğitim Merkezinde usta öğretici olarak görev yapmakta iken 14/04/2020 tarihinde iş akdinin hiçbir gerekçe gösterilmeden feshedildiğini, kıdem tazminatına hak kazandığını ifade ederek; bu süreye ilişkin olarak, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere şimdilik 100 TL kıdem tazminatı alacağının, dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. İskilip Asliye Hukuk Mahkemesi (İş Mahkemesi sıfatıyla) 09/03/2022 tarih ve E.2021/260, K.2022/79 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın kısmen kabulüne karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur.

3. Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesi 04/04/2023 tarih ve E.2022/1720, K.2023/609 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olduğundan, istinaf talebinin kabulüne, mahkeme kararının kaldırılmasına, davanın yeniden görülmesi için dosyanın mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır.*
>
> *İş mahkemelerinin görev alanını hakim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir.*
>
> *Ayrıca belirtmek gerekir ki, işçinin İş Kanunu kapsamında kalmaması halinde iş mahkemesine açılan davada, davanın esastan reddi usule aykırıdır. Dava dilekçesinin görev nedeni ile reddi ve adli yargı görevli ise davanın görevli hukuk mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.*
>
> *İdari Yargının görevli olması "dava dilekçesinin yargı yolu yanlışlığı nedeni ile reddine" karar verilmesi gerekir. İdari Yargı görevli ise gönderme kararı verilemez.*
>
> *7036 sayılı Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca işçiler ile işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w2tiDtR - 1SGxZyY - dEpz2bw - PZ7/V0= ile erişebilirsin

Davacının dışarıdan ücretli usta öğretici olarak İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün istemi ve Valiliğin onayı ile görevlendirildiği, davacıya ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89.maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen ders ücretleriyle ödendiği anlaşılmaktadır.

Davacının sosyal güvenlik hukuku yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında olması iş sözleşmesi ile çalıştığını göstermez.

Davacı 657 sayılı Yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve Valilik onayı ile görevlendirilmiştir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunun kabulü gerekir. Aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemez.

Bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, mahkemece yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi yerine işin esasına girilmesi hatalıdır.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda 6100 sayılı HMK'nun 353/1-a-4 maddesi gereğince dosyanın esası incelenmeden mahkemesine iade edilmesine karar verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır..."

4. **İskilip Asliye Hukuk Mahkemesi (İş Mahkemesi sıfatıyla) 29/05/2023 tarih ve E.2023/84, K.2023/132 sayılı kararı** ile, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereği yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesi 30/05/2024 tarih ve E.2023/2600, K.2024/1116 sayılı kararı ile istinaf isteminin reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

"... Davacının dışarıdan ücretli usta öğretici olarak İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün istemi ve Valiliğin onayı ile görevlendirildiği, davacıya ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89.maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen ders ücretleriyle ödendiği anlaşılmakla davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmadığı, taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabii olduğunun kabulü ile yukarıda bahsedilen Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ilamı uyarınca ve Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesinin 2022/1720 Esas 2023/609 Karar sayılı ilamı doğrultusunda yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davada idari yargının görevli olduğundan davanın dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermek gerekmiştir..."

5. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmış olmasına karşın mahkemece sehven talepleri genişletilerek hüküm kurulmuştur.

B. İdari Yargıda

6. **Ankara 2. İdare Mahkemesi 27/09/2024 tarih ve E.2024/1205 sayılı kararı** ile, davacı ile davalı idare arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğunu, talep edilen tazminat alacakları ile işçilik alacaklarının İş Kanun'undan kaynaklanan haklardan olduğunu, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünün adli yargı merciilerinin görev alanına girdiğini belirterek, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar davanın ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"…Dava dosyasının incelenmesinden; Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde usta öğretici olarak çalışmaktayken iş akdi sonlandırılan davacı tarafından ödenmeyen kıdem/iş sonu

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w2tiDtR - 1SGxZyY - dEpz2bw - PZ7/V0= ile erişebilirsin

tazminat alacağı, eksik ödenen ücret alacağı, yıllık izin alacağı, ihbar tazminatı alacağı, ayrımcılık tazminatı ve ilave tediye alacağının ödenmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan uyuşmazlıkta, davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminatların ve diğer işçi alacaklarının 4857 sayılı İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 27.03.2023 tarih ve E:2023/214 K:2023/243 sayılı kararı da aynı yöndedir. ..."

7. Ankara 2. İdare Mahkemesi tarafından 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan 2. maddesi şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar…"

9. 506 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

10. 5510 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"*Bu Kanunun uygulanmasında;*
...
6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,
...
ifade eder.
..."

11. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

12. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

13. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w2tiDtR - 1SGxZyY - dEpz2bw - PZ7/V0= ile erişebilirsin

çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

14. 4857 sayılı Kanun'un 8. maddeyle başlayan "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara yer verilmiştir.

15. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

16. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

17. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

18. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçiş Hükümleri*" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w2tiDtR - 1SGxZyY - dEpz2bw - PZ7/V0= ile erişebilirsin

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

20. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Dava, davacının 01/08/2002 - 14/04/2020 tarihleri arasında Çorum ili, İskilip ilçesi, Metin Alkan Halk Eğitim Merkezinde usta öğretici olarak görev yapmakta iken 14/04/2020 tarihinde iş akdinin hiçbir gerekçe gösterilmeden feshedildiğinden bahisle kıdem tazminatına hak kazandığı ifade edilerek; bu süreye ilişkin olarak fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere kıdem tazminatı alacağının fesih tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

22. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminat alacağının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İskilip Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 29/05/2023 tarih ve E.2023/84, K.2023/132 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w2tiDtR - 1SGxZyY - dEpz2bw - PZ7/V0= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İskilip Asliye Hukuk Mahkemesinin (İş Mahkemesi sıfatıyla) 29/05/2023 tarih ve E.2023/84, K.2023/132 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/01/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden w2tiDtR - 1SGxZyY - dEpz2bw - PZ7/V0= ile erişebilirsin